

חסר מולד של שיניים

בנוסחת השיניים של האדם יש באופן תקין 20 שיני חלב ו-32 שיניים קבועות (ראו קישור: המשן התקין). לפעמים מתברר שחסרות שיניים בפה. השיניים יכולות להיות חסרות בגלל מכה שגרמה להן לצאת בשלמותן ממקומן בלסת, אבל מקרים כאלה ללא ספק זכורים להורים. ישנם מקרים אחרים בהם, מסיבה כזאת או אחרת, השיניים מתעכבות ולא בוקעות לפה, אבל ניתן לראות אותן בתצלום רנטגן.

אבל ישנם מקרים של חסר שיניים מלידה, כלומר, השיניים מעולם לא נוצרו ולכן לא בקעו לפה והן גם לא נראות בתצלום רנטגן. הן פשוט לא התפתחו מעולם.

חסר מולד של שיני חלב שכיח במיוחד באזור השיניים החותכות העליונות הצדדיות (השן השנייה מקו האמצע) (צפו בתמונה). במקרה כזה סביר שלא תהיה התפתחות גם של השיניים הקבועות שאמורות להחליף את שיני החלב החסרות. מבין השיניים הקבועות שכיח לגלות שחסרה החותכת הצדדית העליונה. המלתעה השנייה (השן החמישית מקו האמצע) גם בלסת התחתונה וגם בעליונה. גם חותכות אמצעיות תחתונות בלסת התחתונה מתגלות כחסרות.

לפעמים החסר הוא חד צדדי ולפעמים מופיע גם מימין וגם משמאל. לפעמים חסרות מספר שיניים בכל הפה.

לפעמים התופעה של חסר שן חותכת צדדית אינה שלמה. השן קיימת אבל היא קטנה מהרגיל ובצורת חרוט (צפו בתמונה).

כל עוד יש לילד רק שיני חלב אין בעיה אסטטית. הבעיה מתעוררת כאשר אמורות לבקוע השיניים הקבועות והן אינן מופיעות ונשאר רווח.

הפתרון, באופן כללי, נמצא אצל האורתודונט. הוא יכול לשקול האם להזיז את השיניים האחוריות ולסגור את הרווח, או דווקא לפתוח את הרווח ולפנות מקום לשתל שיוכנס בעתיד. במקרה זה ניתן לפתור את הבעיה האסטטית הזמנית על ידי התאמת שן תותבת שתיאחז בשיניים הקבועות הסמוכות.

הסיבה השכיחה ביותר לחסר שיניים היא גנטית (=תורשתית). יש סיכויים גבוהים יותר לגלות חסר שיניים אצל קרובי משפחה של מי שאצלו קיים חסר של שן אחת או יותר, לעומת קרובי משפחה של מי שאין אצלם חסר שיניים.

ישנם גם מספר סינדרומים (=תסמונות) שאחד הסימנים בהם הוא חסר שיניים.